

اكتشافات

قدیمیترین نسخه انجیل

که در میان لفافه های جسد مومیائی کشف گردیده

چند سال قبل چند پارچه پایبرس در مصر کشف شد و دکتر رندل هاریس آنها را برای کتابخانه ژان ریلاند، خریداری نمود و بانگلستان برد.

اهمیت اکتشاف مزبور تا چندی قبل کاملاً تشخیص داده نشده بود تا اینکه اخیراً مستر ربرنس، لفافه های ششگانه پایبرس های مزبور را که بیکدیگر چسبیده بودند از هم مجزا نمود و در میان آنها اوراق پاپیروسی کشف کرد که متعلق به قرن دوم میلادی است و بر روی آنها قسمتی از انجیل مسطور است. این نسخه قدیمی ترین نسخه است که تا بحال از انجیل عهد جدید کشف شده است.

کمک هایی که آثار تاریخی مصر برای کاوش های علمی انجیل کرده است بیشتر بواسطه موقع طبیعی آن مملکت است باین معنی که ریزش باران در نواحی جنوب قاهره بقدری کم است که اوراق پایبرس در این اراضی محفوظ مانده و بواسطه کمی باران و مساعدت اوضاع طبیعی کم و بیش بحالت اولیه باقی مانده است. گرچه در این اواخر اوراق پایبرس متعددی در نواحی مختلف دیگر بدست آمده است: مثلاً الواحی که در بین النهرین و در فلسطین کشف گردیده و حاوی قسمت هایی از انجیل است ولی باوجود این مهمترین و قدیمی ترین اوراق پایبرس در مصر بدست آمده است.

در این مقاله نمیتوان تمام کشفیاتی که در خرابه های تاریخی مصر در خصوص عالم مسیحیت تاکنون بدست آمده يك يك شمرده (مانند اوراق معروف حاوی «کفتار های مسیح» و «انجیل مجهول» که اینک در موزه انگلستان است) ولی میتوان گفت چنین بنظر میرسد که حتی الواحی که حاوی انجیل عهد قدیم است متعلق به تورات نیست بلکه آنها قسمتی از مدارک مذهبی مسیحیت است و هیچکدام از این اکتشافات قدیمی تر از قرن دوم میلادی نیست.

اینجا اهمیت اکتشاف جدید کتابخانه جون و بلاندا در منچستر تا اندازه ای واضح میگردد زیرا این کشف که عبارت از پنج پارچه پاپیروس موقوف که حاوی کتاب دترنومی است . متعلق بدوقرن قبل از میلاد است .

این یگانه مدرکی است که از ترجمه یونانی انجیل عهد عتیق یعنی قبل از مسیح بدست آمده و بر سایر نسخی که بدست آمده ۳۰۰ سال قدمت دارد .

این اکتشاف بعلاوه اهمیت مذهبی آن دارای اهمیت تاریخی است و قبل از آنکه مندرجات آن را شرح دهیم لازم است بدانیم در چه محیط و در تحت تاثیر چه افکار و عقاید اجتماعی نوشته شده .

سواي اقامت موقتی بنی اسرائیل در مصر بنا بر مدارک تاریخی قبل از اسکندر کبیر هم بعضی از یهودیها در مصر اقامت داشته اند . ولی پس از فتح اسکندر یهودیها یکمرتبه بمصر هجوم آوردند و تاریخ آنرا استیلای یهود مینامد . از این تاریخ بعد مصر دارای تمدن مخلوطی گردید که مرکب از تمدن ملل مختلف بود و حدود جغرافیائی آن از یکطرف تا سرحدات هندوستان و از طرف دیگر تا شبه جزیره ایتالیا امتداد داشت . در قلب این تمدن شهر بزرگ اسکندریه برپا گردید و بسرعت ترقی کرد و پس از چندی از حیث علم و اکتشافات فنی بزرگترین شهر سواحل دریای مدیترانه شد و تجارت آن فوق العاده اهمیت یافت . ولی گرچه مصرف از طرف یونانیها حکمرانی میشد و دارای قشون بزرگ یونانی و ساکنین زیادی از یونانی ها بود ملل دیگر هم در آبادانی و ایجاد اهمیت تاریخی آن کمک کردند و مهم ترین این ملل از حیث تعداد نفوس و اهمیت ایجاد مبانی تاریخی یهودیها بودند .

عده زیادی از آنها را (بطلمیوس اول) که از سال ۳۰۵ تا ۲۸۲ قبل از میلاد زندگی میکرد بمصر کوچ داد و آنها را در سراسر اراضی وسیع مصر براکنده نمود و بمشاغل سر بازی و زراعتی واداشت ولی امور تجارتي را در دست نداشتند . مدارک این اطلاعات بیشتر از نواحی بدست آمده است که اکنون باسم ناحیه « پایام » معروف میباشد و از این ناحیه است که پارچه های پاپیروس سابق الذکر بدست آمده است .

پس از آنکه مدتی از اقامت یهودیان در مصر گذشت و با ملل مختلفه آنجا اختلاط و آمیزش کردند و اختلافات مذهبی و نژادی تا اندازه ای مرتفع گردید اهمیت انجیل های عتیق عبرانی ها بزودی واضح گشت و بدین جهت آنرا زبان عبری ترجمه گردید . این ترجمه مفصل ترین و قدیمی ترین ترجمه های دنیاست و در تاریخ ادبیات دنیا مقام بلندی دارد . ترجمه مزبور در اسکندریه انجام یافت و از این رو نفوذ و اهمیت زبان فوق را در خارج از فلسطین هم مستقر و مستحکم ساخت .

John Reyfauds — ۱

Deuteronomy — ۲

Ptolemy — ۳

Payam Province — ۴

تاریخ ترجمه فوق مورد بحث زیادی واقف گردیده ولی آنچه محقق است این است که قبل از قرن سوم پیش از میلاد بوقوع پیوسته است و کیفیت پاپیروس های سابق الذکر این عقیده را تا حدی تأیید میکند. زیرا اگر در قرن دوم قبل از میلاد ترجمه مزبور در قصبات و دهکده های اطراف شهر وجود داشته است البته میتوان قطع داشت که صد سال قبل در شهر بزرگی مثل اسکندریه نیز ترجمه مزبور بوده است علاوه بر این میتوانیم از روی مدارک اکتشافی یقین داشته باشیم که عقاید دانشمندی که تصور کرده اند زمان ترجمه مزبور خیلی بعیدتر بوده و یهودهای مصر تا آنوقت با استعمال زبان قدیمی عبرانی خود ادامه داده اند، کاملاً حقیقت است.

بسیاری از پاپیروس های قدیم یونانی که در مصر کشف شده بطرز غریبی محفوظ مانده اند. آنها را برای پیچش های مومیائی اجساد خود بکار میبردند، باین طریق که آنها را قطعه قطعه می کردند و بهم چسبانده و روی آنها را ماده چسبناکی میمالیدند و اطراف جسد مومیائی می پیچیدند.

برای مقصود فوق همه قسم پاپیروس را استعمال می کردند زیرا این اوراق چون بجای کاغذ استعمال میشدند ممکن بود اوراق نوشته شده را هم که دیگر مورد احتیاج نبود برای اجساد مومیائی بکار برند از این رو میتوان حدس زد که لافه هایی که اخیراً کشف گردیده و مطالبی روی آنها مسطور است در همان زمان نوشته شده و مطالب آنها هم بمقتضای همان زمان است یعنی اوراق پاپیروس نوشته شده و بیکارای است که بمصرف پیچش جسد مومیائی رسیده.

در این اکتشاف اخیر چنانکه گفته شد، اوراق پاپیروس حاوی قسمتی از انجیل عهد قدیم بوده و در اطراف این نوشته ها قسمتی از ایلیاد همراهم نیز مرقوم بود.

این نوشتجات با خط خیلی ظریف و فشتگی نوشته شده و واضح است که نویسنده آنها خطاط و نویسنده ماهری بوده است ولی بدبختانه دارای تاریخ نیست اما ماخذی که ما برای تعیین زمان اوراق داریم همان دقت مدارج تکاملی است که این خط بیموده و واضح است که هرچه خط قدیمی تر بوده ناقص تر بوده است و اگر همین طریق تمام مدارج تکمیل این خط و طرز و شیوه ادبی آنرا تحت مدافه قرار دهیم تاریخ تقریبی و حتمی تحقیقی آنرا میتوانیم پیدا کنیم.

نوشتجات دیگری که مقارن همان زبان نوشته شده و بزبان دموئیک است (دموئیک زبان رسمی آن زمان است) دارای تاریخ میباشد زیرا اغلب نوشتجات رسمی و فرامین سلطنتی است و چون مطالب این مندرجات را با افکار و مطالب اوراق پاپیروسی عبرانی مزبور مطابق کنیم بخوبی نزدیکی این دو هودا میگردد.

نوشتجات دترنومی؟ همه بزبان یونانی سلیس و رسمی است که در قرن دوم نوشته شده و بکلی با اسلوب نوشتن قرن سوم قبل از میلاد فرق دارد. اینها از جسد مومیائی «تب تونیس»

Iliads of Homer — ۱

Demotic — ۲

Deuteronomy — ۳

Tebtunis — ۴

کشف شد و در همان جسد نوشته دیگری بدست آمده که دارای تاریخ اواسط قرن دوم بود .
 يك دليل ديگر قدمت ياپيروس های قرن سوم قبل از ميلاد اين است که حروفی که برای
 نوشتن ابلياد همر بکار رفته است بکلی با طرز نوشتن حروف قرن بعد متفاوت است یعنی هنوز بآن
 درجه کمال نرسیده و این خود دليل واضح قدمت آن میباشد .

این ياپيروس هم دارای اهمیت مذهبی و هم تاریخی است ولی اهمیت حقیقی آن این
 است که راجع بانجیل عهد عتیق اطلاعات کافی بدست میدهد . زیرا فقط مدرکی که تا امروز برای
 صحت انجیل عتیق در دست بود همان نسخه خط عبرانی است که دستخوش تغییرات زیادی
 واقع گردیده و تاریخ نگارش آن قرن نهم بعد از میلاد است و احتمال میرود که اصل آن نسخه
 دیگری است که مدت کمی بعد از سقوط بیت المقدس یعنی ۷۰ سال بعد از مسیح نوشته شده .
 البته شکی نیست که این استنساخ کاملاً صحیح بوده ولی تاریخ نگارش آن چندین قدمی نیست و
 اطلاع کافی از انجیل عتیق بدست نمیدهد . نسخ دیگری که در همان زمان بزبان یونانی بدست
 آمده دارای اختلاف زیادی است . این نسخه یونانی از نسخه «سپتواجینت» که خود خیلی قدمی تر
 است نوشته شده و از این رو از نسخه عبرانی فوق صحیح تر است ولی این اختلافات چندان
 مهم نیست .

بنجاه سال پیش اونیورسیتة کمبریج؛ اولین نسخه یونانی را ترجمه و چاپ کرد و در
 آنزمان این ترجمه صحیح ترین نسخه انجیل قدیم بود ولی اکتشاف اخیر گریه قسمتی از انجیل
 مزبور بیش نیست ولی از روی آن میتوان به متن تمام کتاب پی برد . این نسخه با کتاب کمبریج
 در سه جا مطابقت میکند درحالی که با مدرجات کودکس الکساندرینوس یا نسخه عبرانی بازده جا
 موافقت می کند و بعلاوه دارای چهارباب است که هیچکدام از نسخ دیگر آنرا ندارند .
 از این رو این کشف جدید قدمی ترین و در عین حال تازه ترین نسخه انجیل قدیم را
 بهیسویان نشان می دهد و ممکن است از روی آن اشتباهات انجیل انگلیسی را تصحیح کرد .

Septuagint — ۱

Cambridge — ۲

Codes Alexandrinas — ۳

رباعی

بر کس نهد بار اگر بار کشد

یار آن باشد که انده بار کشد

سالی بامید گل همی خار کشد

در عشق کم از درخت گل توان بود

عبد الواسع جبلی